

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Sžfk/24/2017
Identifikačné číslo spisu: 1016200785
Dátum vydania rozhodnutia: 11.09.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Nora Halmová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1016200785.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Žilinská univerzita v Žiline, Univerzitná 8215/1, Žilina, IČO: 00 397 563, právne zastúpený: MAPLE & FISH s.r.o., Dunajská 15/A, Bratislava, IČO: 36 718 432, proti žalovaným: 1./ Výskumná agentúra, Sliachska 1, Bratislava, 2./ Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, Stromová 1, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti Správy o zistenej nezrovnalosti č. N21501391/S02 zo dňa 16. marca 2016 a Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov č. 26220220049/Z02 zo dňa 16. marca 2016, o kasačnej sťažnosti proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/97/2016-129 zo dňa 12. decembra 2016, takto

rozhodol:

- I. Najvyšší súd Slovenskej republiky návrh na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti z a m i e t a.
- II. Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť proti právoplatnému uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/97/2016-129 zo dňa 12. decembra 2016 z a m i e t a.
- III. Účastníkom právo na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1.

1.1 Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) napadnutým uznesením odmietol žalobu podľa § 98 ods. 1 písm. g/ zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) o preskúmanie zákonnosti Správy o zistenej nezrovnalosti č. N2150139/S02 zo dňa 16.03.2016 (ďalej len „správa“) a Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov č. 26220220049/Z02 zo dňa 16.03.2016 (ďalej len „žiadosť“) k projektu 26220220049 „Vývoj modulárnych mobilných robotických systémov - VMROS“, na financovanie ktorého uzavrel žalobca dňa 30.09.2009 ako prijímateľ so žalovaným 2/ v zastúpení žalovaného 1/ ako poskytovateľom zmluvu o poskytnutí nenávratného finančného príspevku (ďalej aj len „NFP“) na realizáciu aktivít projektu.

1.2 Krajský súd v odôvodnení uznesenia uviedol, že právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným 2/,

ktorý ako riadiaci orgán delegoval svoje právomoci pre realizáciu Operačného programu Výskum a vývoj na žalovaného 1/, sa spravuje predovšetkým zmluvou o poskytnutí NFP zo dňa 30.09.2009, na základe ktorej žalobca prevzal okrem iného aj povinnosti postupovať v procese verejného obstarávania pri zadávaní zákazky v užšej súťaži na predmet zákazky „Dodávka výpočtovej techniky, príslušenstva a vybudovanie infraštruktúry univerzity“ v súlade so ZVO a strieť výkon kontroly súladu tohto postupu so zákonom. Podľa názoru krajského súdu, keďže zmluvné strany uvedenej zmluvy sú principiálne v rovnom postavení, nemožno považovať úkony jednej zo zmluvných strán (žalovaného 1/) pri uplatňovaní zmluvných oprávnení voči druhej zmluvnej strane (žalobcovi) za rozhodnutia či opatrenia orgánu verejnej správy, ktoré by mal správny súd právomoc preskúmať na základe žaloby tej zmluvnej strany, ktorej sú určené.

1.3 Okrem zmluvy o poskytnutí NFP upravuje práva a povinnosti poskytovateľa i prijímateľa NFP aj právny poriadok, predovšetkým zákon č. 528/2008 Z. z., ktorý okrem iného určuje aj postup riadiaceho orgánu pri porušení pravidiel a postupov verejného obstarávania zo strany prijímateľa príspevku (§ 27a). Žalovaný ako riadiaci orgán pri uplatňovaní právomocí zverených mu uvedeným zákonom v prípade zistenia porušenia pravidiel a postupov verejného obstarávania vystupuje vo vzťahu k prijímateľovi príspevku v pozícii správneho orgánu, je teda voči nemu vo vrchnostenskom postavení a na základe zákona je oprávnený rozhodovať o jeho právach a povinnostiach. Ustanovenie § 27a ods. 4 zákona č. 528/2008 Z. z. explicitne rieši situáciu, keď riadiaci orgán zistí z protokolu Úradu pre verejné obstarávanie, že prijímateľ príspevku pri zadávaní zákazky v rámci realizácie projektu porušil zákonom stanovené pravidlá a postupy verejného obstarávania, pričom toto porušenie malo alebo mohlo mať vplyv na výsledok verejného obstarávania. V tejto situácii riadiaci orgán môže (teda aj nemusí) vyzvať prijímateľa na vrátenie poskytnutého príspevku alebo jeho časti na predmet zákazky. Ak tak urobí, je na prijímateľovi, či žiadosť (výzvu) rešpektuje a príspevok vráti v rozsahu uplatnenej korekcie.

1.4 Krajský súd bol toho názoru, že správu a na ňu nadväzujúcu žiadosť je podľa ich obsahu nutné považovať za postup podľa § 27a ods. 4 zákona č. 528/2008 Z. z., teda za výzvu na dobrovoľné vrátenie časti poskytnutého príspevku. Ide o opatrenia orgánu verejnej správy, ktoré sami o sebe nemajú za následok založenie, zmenu, zrušenie alebo deklaráciu práv, právom chránených záujmov alebo povinností žalobcu a ani sa ich priamo nedotýkajú. Správa i žiadosť sú vo svojej podstate len opatreniami predbežnej povahy, ktoré nemôžu mať za následok ujmu na subjektívnych právach žalobcu, pretože právne postavenie žalobcu sa v ich dôsledku nemení. Slúžia ako podklad a zároveň podmienka pre ďalší postup riadiaceho orgánu, ktorý v prípade nevyhovenia výzve na dobrovoľné vrátenie príspevku začne voči žalobcovi správne konanie a uloží mu povinnosť vrátiť 1,5 násobok sumy uvedenej vo výzve. Správa ani žiadosť teda nie sú konečnými autoritatívnymi rozhodnutiami správneho orgánu o právach a povinnostiach žalobcu v súvislosti so zisteným porušením pravidiel a postupov verejného obstarávania a vysporiadaním finančných vzťahov. Krajský súd vzal do úvahy i uznesenie Najvyššieho súdu SR vo veci vedenej pod sp. zn. 4Sžf/56/2015, v ktorom najvyšší súd za podobných skutkových i právnych okolností považoval správu o zistenej nezrovnalosti za podkladové rozhodnutie, ktoré má predbežnú povahu vzhľadom na postup upravený v § 27a zákona č. 528/2008 Z. z.

1.5 Vzhľadom na uvedené krajský súd žalobu odmietol podľa § 98 ods. 1 písm. g/ SSP pre jej neprípustnosť, nakoľko smeruje proti opatreniam predbežnej povahy, ktoré nemohli mať za následok ujmu na subjektívnych právach žalobcu. O náhrade trov konania krajský súd rozhodol podľa ust. § 170 písm. a/ SSP tak, že žiadnemu účastníkovi konania súd náhradu trov konania nepriznal. Zároveň rozhodol o vrátení kráteného súdneho poplatku vo výške 63,30 € prostredníctvom Slovenskej pošty, a. s. - prevádzkovateľ systému, Banská Bystrica.

2.

2.1 Proti tomuto uzneseniu podal žalobca (kasačný sťažovateľ) v zákonom ustanovenej lehote kasačnú sťažnosť, v ktorej navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu a vec mu vrátil na nové konanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP) a z dôvodu, že krajský súd nesprávnym úradným postupom znemožnil účastníkovi

konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 440 ods. 1 písm. f/ SSP). Zároveň požiadal o priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti.

2.2 Žalobca v podanej kasačnej sťažnosti uviedol, že krajský súd nesprávne právne posúdil vec, keď žalobu odmietol s odôvodnením, že smeruje proti aktu orgánu verejnej správy v administratívnom konaní, ktorý nemohol mať za následok ujmu na subjektívnych právach žalobcu. Podľa názoru žalobcu žalovaný 1/ a žalovaný 2/ nemajú v predmetnej veci ustálený názor, či žalovaný postupoval v súlade s ustanovením § 27a ods. 4 zákona č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva (ďalej len „zákon o pomoci a podpore“) alebo ako zmluvná strana Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku. Podľa žalobcu je neprípustné, aby žalovaný 1/, ktorý koná z poverenia žalovaného 2/ a žalovaný 2/ mali tak diametrálne odlišný názor na postup pri vyhotovení a predložení správy a žiadosti a to najmä z dôvodu, že ide o postup verejného orgánu a postupy v odlišnej miere zasahujú do subjektívnych práv žalobcu.

2.3 Žalobca mal za to, že správa a žiadosť sú rozhodnutím sui generis majúce povahu správneho rozhodnutia, ktoré zasahuje do subjektívnych práv žalobcu, keďže mu ukladá povinnosť zaplatiť istinu vo výške 36.977,59 €, a proti ktorému nie je možné podať riadny opravný prostriedok. Podľa žalobcu krajský súd opomenul tú skutočnosť, že ak by žalobca nepodal voči správe a žiadosti žalobu a súčasne by neuhradil sumu uvedenú vyššie v tomto vyjadrení, tak by mu v zmysle ustanovenia § 27a ods. 5 zákona o pomoci a podpore reálne hrozilo navýšenie sumy uvedenej v žiadosti na jeden a pol násobok tejto sumy. Z uvedených dôvodov je správa a žiadosť rozhodnutím, ktoré musí byť preskúmateľné na vecne a miestne príslušnom súde Slovenskej republiky, v opačnom prípade dochádza k porušeniu práv žalobcu garantovaných ústavou a zákonmi Slovenskej republiky a Európskej únie domáhať sa ochrany svojich práv pred súdom.

2.4 Žalobca v zmysle ustanovenia § 180 ods. 1 SSP poukázal na osobitný právny predpis, zákon o pomoci a podpore, ktorý neupravuje žiadne riadne opravné prostriedky, ktorými by sa mohol žalobca voči správe a žiadosti brániť. Z tohto dôvodu, ako i z dôvodu právnej istoty a skutočnosti, že neuhradením istiny vo výške 36.977,59 € v lehote uvedenej v žiadosti hrozí žalobcovi v zmysle ustanovenia § 27a ods. 5 zákona o pomoci a podpore navýšenie sumy na jeden a pol násobok, najviac však 100% poskytnutého príspevku alebo jeho časti na predmet zákazky, sa žalobca domáha ochrany svojich subjektívnych práv súdnou cestou.

2.5 Napádané uznesenie krajského súdu je podľa žalobcu v rozpore s predchádzajúcou judikatúrou krajského súdu, ako i s judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, v zmysle ktorej správa v spojení so žiadosťou je spôsobilým predmetom prieskumu v správnom súdnictve a zasahuje do práv a oprávnených záujmov žalobcu.

2.6 Žalobca mal za to, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia predmetnej právnej veci a to tak, že žalobu odmietol podľa ustanovenia § 98 ods. 1 písm. g/ SSP, čím zároveň znemožnil žalobcovi, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom poukázal na konštantnú judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces (sp. zn. III. ÚS 7/08, sp. zn. IV. ÚS 1/02 z 26. septembra 2002, sp. zn. I.ÚS 119/07, sp. zn. IV. ÚS 110/09 z 2. apríla 2009, sp. zn. IV.ÚS 115/03 z 3. júla 2003).

2.7 K návrhu na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti žalobca uviedol, že sú splnené obe zákonné podmienky a síce hrozba závažnej ujmy a priznanie odkladného účinku nie je v rozpore s verejným záujmom. Podľa názoru žalobcu práve nepriznaním odkladného účinku kasačnej sťažnosti by došlo k porušeniu verejného záujmu, keďže viac ako 8.140 študentov študujúcich na Žilinskej univerzite v Žiline by bolo nútených prerušiť svoje štúdium v dôsledku likvidačného finančného dopadu ďalšieho vymáhania korekcií voči sťažovateľke.

3.

3.1 Žalovaný 1/ sa ku kasačnej sťažnosti vyjadril v písomnom vyjadrení zo dňa 09.03.2017, v ktorom uviedol, že krajský súd rozhodol správne a zákonne, svoje rozhodnutie dostatočne odôvodnil, a preto navrhol, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť zamietol s tým, že mu prizná náhradu trov kasačného konania.

3.2 K tvrdeniu žalobcu o údajnej nekompatibilite názorov žalovaného 1/ a žalovaného 2/, žalovaný 1/ uviedol, že zákon o pomoci a podpore v ustanovení § 27a žiadnym spôsobom nedefinuje a nekonkretizuje spôsob a podobu náležitého vyzvania prijímateľa na vrátenie poskytnutého príspevku alebo jeho časti v prípade, ak zistí porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania. Žalovaný 1/ skonštatoval, že konajúci súd sa riadne vysporiadal s predmetnou otázkou, posúdil napadnutú správu a žiadosť ako výzvu podľa § 27a ods. 4 zákona o pomoci a podpore.

3.3 Žalovaný 1/ zároveň zdôraznil, že na to, aby vzniknutá nezrovnalosť mohla byť vymáhaná, nevyhnutne musí byť prijímateľovi zaslaná výzva na vrátenie poskytnutého príspevku alebo jeho časti. V prípade, ak by takáto výzva nebola zaslaná, nebolo by možné vymáhať predmetnú nezrovnalosť podľa postupu uvedeného v § 27a zákona o pomoci a podpore. Žalovaný 1/ mal za to, že aj keby žalovaný 2/ žalobcovi zaslal výzvu v zmysle § 27a ods. 1, resp. 4 zákona o pomoci a podpore žalobcovi podľa vyššie uvedeného postupu žalobca, by podal žalobu aj voči predmetnej výzve žalovaného 2/. Týmto postupom by podľa žalovaného 1/ nielenže boli neustále napádané obligatórne procesné postupy žalovaného 1/ a žalovaného 2/, ktorí konajú len v zmysle ustanovení zákona o pomoci a podpore a ktorí žiadosťou žiadnym spôsobom nezasahujú do práv a právom chránených záujmov žalobcu, ale dokonca by sa stala predmetná nezrovnalosť nevymáhateľná, nakoľko by neboli splnené základné náležitosti na začatie správneho konania.

3.4 Žalovaný 1/ zároveň poukázal na skutočnosť, že v prípade ak žalovaný 2/ začne správne konanie, žalobca bude riadne upovedomený o začatí tohto konania a bude vyzvaný na vyjadrenie pred vydaním rozhodnutia podľa § 27a ods. 3, 5, 7 zákona o pomoci a podpore a bude mať k dispozícii taktiež všetky opravné prostriedky dostupné v rámci správneho konania. Z uvedeného podľa žalovaného 1/ vyplýva, že napadnutá správa a žiadosť majú len predbežný charakter a nemôžu zasahovať do práv a právom chránených záujmov, nakoľko tento zásah spôsobí až rozhodnutie podľa § 27a ods. 3, 5, 7 zákona o pomoci a podpore.

3.5 Ďalej uviedol, že správa neviaže prijímateľa k vráteniu finančných prostriedkov, ale len obsahuje kľúčové a dôležité informácie pre monitorovanie vývoja nezrovnalosti a ich riešenie, ktoré sa povinne predkladajú príslušným orgánom Európskej únie. Už zo samotného názvu a obsahových náležitostí vymedzených v § 26 ods. 10 zákona o pomoci a podpore je preukázateľné, že ide o dokument, ktorý má informačný charakter, nie je právne vynútiteľný, a je v nej nezrovnalosť iba zdokumentovaná.

3.6 Žalovaný 1/ vystavením správy a žiadosti konal v zmysle zákona o pomoci a podpore a ostatných záväzných právnych predpisov Slovenskej republiky a Európskej Únie, upravujúcich čerpanie prostriedkov z Európskych štrukturálnych a investičných fondov, a teda si plnil svoje zákonné povinnosti.

3.7 K správe ako podkladu, ktorý má predbežnú povahu žalovaný 1/ poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Sžf/56/2015 z 8. júna 2016. Taktiež uviedol, že ani nie je oprávnený rozhodovať o uložení povinnosti žalobcovi na vrátenie finančných prostriedkov. Povinnosť vrátiť jeden a pol násobok sumy uvedenej vo výzve môže uložiť iba žalovaný 2/, vydaním rozhodnutia a až toto rozhodnutie môže byť následne preskúmané, či nezasiahlo do práv žalobcu.

3.8 Žalovaný 1/ taktiež poukázal na skutočnosť, že rozhodnutia súdov, na ktoré žalobca poukazuje vo

svojej kasačnej sťažnosti, buď nie je možné aplikovať na predmetný spor, alebo sú už prekonané neskoršou rozhodovacou činnosťou súdov.

3.9 K odkladu vykonateľnosti správy spolu so žiadosťou žalovaný 1/ uviedol, že žalobca nepreukázal, že by korekciou vo výške 36.977,59 € v spojení s ďalšími korekciami, ktoré boli žalobcovi uložené, resp. žiadosťou hrozila závažná ujma. Podľa žalovaného 1/ nie je prípustné rozhodovať o odklade vykonateľnosti aj v prípade, keď sa síce skúma zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu, ale toto rozhodnutie nezakladá možnosť exekučného (civilného alebo správneho) vynútenia uloženej povinnosti alebo priamo nezakladá právo, ktoré vykonáva vo svoj prospech sám účastník správneho konania, nakoľko nie sú materiálne vykonateľné. Žalovaný 1/ žiadal kasačný súd, aby nepriznal kasačnej sťažnosti odkladný účinok v zmysle § 447 SSP.

4.

4.1 Žalovaný 2/ sa ku kasačnej sťažnosti vyjadril v písomnom vyjadrení zo dňa 14.03.2017, v ktorom navrhol, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť zamietol, nakoľko napadnuté uznesenie krajského súdu považuje za vecne správne. Podľa názoru žalovaného 2/ krajský súd sa v predmetnom rozhodnutí vysporiadal s otázkou charakteru žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov a vyhodnotil ju ako výzvu vydanú v súlade so zákonom o pomoci a podpore.

4.2 Podľa názoru žalovaného 2/ správa ani žiadosť nie sú preskúmateľné správnym súdom, pretože v tejto fáze riešenia nezrovnalosti nemôžu reálne zasiahnuť do práv a oprávnených záujmov žalobcu a ani spôsobiť ujmu na jeho subjektívnych právach, právne postavenie žalobcu sa v ich dôsledku nemení a napadnuté rozhodnutia slúžia len ako podklad pre ďalšie konanie žalovaných.

4.3 Žalovaný 2/ konštatoval, že podanie žaloby o preskúmanie zákonnosti v čase vypracovania a odoslania správy je predčasné, pretože ku dňu podania žaloby neexistuje právoplatné správne rozhodnutie o vrátení finančných prostriedkov. Až na základe právoplatného rozhodnutia vydaného v správnom konaní podľa § 27a ods. 5 zákona o podpore a pomoci bude žalobca povinný vrátiť finančné prostriedky v lehote uloženej v tomto rozhodnutí.

4.4 K žiadosti žalobcu o priznanie odkladného účinku kasačnej žaloby uviedol, že v tomto prípade nie sú splnené podmienky vzniku závažnej ujmy, pretože okamžitý výkon rozhodnutí nie je možný. Dôsledkom výkonu napadnutých rozhodnutí je len začatie správneho konania, ktoré v čase podania žaloby začaté nebolo, proti správne rozhodnutiu môže žalobca podať riadny opravný prostriedok a toto právoplatné rozhodnutie môže byť aj preskúmané aj v rámci správneho súdnictva.

5.

5.1 Dňa 30.06.2017 bolo Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky doručené vyjadrenie žalobcu k vyjadreniam žalovaných 1/ a 2/ ku kasačnej sťažnosti žalobcu. Žalobca mal za to, s poukazom na argumentáciu v kasačnej sťažnosti, že vyjadrenia žalovaných sú nesprávne a účelové, pričom je zrejmé, že krajský súd napádaným uznesením nezákonne odmietol žalobu podľa ustanovenia § 98 ods. 1 písm. g/ SSP, napádané uznesenie vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia vecí a došlo ním k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces, a preto by malo byť v celom rozsahu zrušené. Vzhľadom na to žalobca navrhol, aby kasačný súd napádané uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a žalobcovi priznal náhradu trov konania a trov kasačného konania. V zmysle ust. § 447 SSP navrhol, aby kasačný súd ešte pred rozhodnutím vo veci samej vydal uznesenie, ktorým prizná odkladný účinok kasačnej sťažnosti žalobcu.

6.

6.1 Najvyšší súd Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd v zmysle § 438 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) preskúmal napadnuté uznesenie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach dôvodov podanej kasačnej sťažnosti (§ 440 SSP), kasačnú

sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 137 ods. 2 a 3 SSP).

6.2 Najvyšší súd z predloženého spisového materiálu krajského súdu zistil, že žalobca sa žalobou podanou na krajskom súde dňa 09.05.2016 domáhal preskúmania zákonnosti Správy o zistenej nezrovnalosti č. N21501391/S02 zo dňa 16.03.2016 a Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov č. 26220220049/Z02 zo dňa 16.03.2016.

6.3 V prejednávanej veci uzatvoril žalobca dňa 30.09.2009 so žalovaným 1/ (predtým „ASFEU“) zmluvu o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. 054/2009/2.2/OPVAV na projekt s názvom „Vývoj modulárnych mobilných robotických systémov - VMROS“ s označením ITMS 26220220049. Žalobca, ako verejný obstarávateľ, uverejnil dňa 17.12.2009 oznámenie o vyhlásení verejného obstarávania formou užšej súťaže na predmet zákazky s názvom „Dodávka výpočtovej techniky, príslušenstva a vybudovanie infraštruktúry univerzity“, ktorý bol financovaný z fondov EÚ. Výsledkom verejného obstarávania bolo uzatvorenie zmluvy o dielo medzi žalobcom ako objednávateľom a úspešným uchádzačom ako zhotoviteľom, na predmet zákazky v hodnote 5.578.534,96 €. Na základe protokolu o výsledku kontroly dodržiavania ZVO č. 9924-7000/2014-OK/4 zo dňa 17.12.2014 Úradu pre verejné obstarávanie žalovaný 1./ konajúci na základe poverenia žalovaného 2/ zaslal žalobcovi správu a žiadosť, v ktorých žalobcovi oznámil, že zistil neoprávnené výdavky, ktoré vznikli porušením § 9 ods. 2 a § 32 ods. 6 ZVO v postupe žalobcu ako zadávateľa vyššie uvedenej zákazky, čím bolo porušené nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006. Výšku nezrovnalosti žalovaný 1./ identifikoval v celkovej výške 38.923,78 €. V žiadosti žalovaný 1/ požiadal žalobcu o vrátenie istiny vo výške 36.977,59 € v lehote do 09.05.2016.

6.4 Žaloba v predmetnej veci bola krajskému súde podaná počas platnosti a účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý v piatej časti upravoval problematiku súdneho preskúmania rozhodnutí orgánov verejnej správy. Tento zákon bol v časti týkajúcej správneho súdnictva s účinnosťou od 01.07.2016 nahradený Správnym súdnym poriadkom. Podľa § 491 ods. 1 SSP, ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

6.5 Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

6.6 Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

6.7 Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

6.8 Podľa § 7 písm. h/ SSP, správne súdy nepreskúmajú rozhodnutia, opatrenia, rozkazy, nariadenia, príkazy a pokyny, personálne rozkazy a disciplinárne rozkazy orgánov verejnej správy, ktorých preskúmanie vylučuje osobitný predpis.

6.9 Podľa § 14 ods. 18 zákona o pomoci a podpore, rozhodnutia vydané v konaní podľa tejto časti zákona nie sú preskúmateľné správnym súdom.

6.10 Predmetom kasačného konania bolo preskúmanie uznesenia krajského súdu ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci kasačného konania kasačný súd skúmal aj povahu napadnutej správy

a žiadosti. Kľúčovou otázkou sa pre kasačný súd stalo právne posúdenie možnosti súdneho prieskumu Správy o zistenej nezrovnalosti č. N21501391/S02 zo dňa 16.03.2016 a Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov č. 26220220049/Z02 zo dňa 16.03.2016, ktoré krajský súd zhodne so žalovanými považovali za nepreskúmateľné v správnom súdnictve. Túto právnu otázku presvedčivo vyriešil krajský súd, pričom najvyšší súd sa s dôvodmi jeho rozsudku v tejto časti plne stotožňuje.

6.11 Rozsah preskúmvacej činnosti súdu v správnom súdnictve je vymedzený tak, že preskúmvaniu podliehajú zásadne všetky rozhodnutia orgánov štátnej správy, ktorými sa rozhodlo o právach a povinnostiach fyzických alebo právnických osôb. Predmetom preskúmania musí byť právoplatné rozhodnutie ako výsledok určitého postupu správneho orgánu.

6.12 Vylúčenie postupu správnych orgánov, ktorým neboli priamo dotknuté práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zo súdneho prieskumu súvisí s tým, že bez priamej spojitosti by došlo k neprimeranému rozšíreniu možnosti napádať postupy správnych orgánov v správnom súdnictve.

6.13 Správne súdnictvo je založené na princípe generálnej klauzuly, s výnimkou tých, ktoré zákon výslovné z prieskumu vylučuje. Rozsah právomocí pri preskúmaní správnych rozhodnutí je teda obmedzený negatívnou enumeráciou rozhodnutí, ktoré správne súdy nepreskúmvajú. Rozhodnutia, ktoré správne súdy nepreskúmvajú, sú vymedzené v ustanovení § 7 SSP. Predmetné ustanovenie v písmene a/ až h/ obsahuje taxatívny výpočet konkrétnych druhov rozhodnutí, ktoré sú vylúčené zo súdneho prieskumu.

6.14 Kasačný súd konštatuje, že v prejednávanej veci sa jedná o konanie podľa druhej časti zákona o pomoci a podpore, keďže predmetom preskúmvanej veci je eventuálne vrátenie poskytnutých finančných prostriedkov v sume celkom 36.977,59 € s poukazom na porušenie podmienok Zmluvy o NFP, ktoré mali byť zistené opätovnou administratívnou kontrolou verejného obstarávateľa.

6.15 Najvyšší súd dáva v prvom rade do pozornosti citované ustanovenie § 14 ods. 18 zákona o pomoci a podpore, z ktorého jednoznačne vyplýva, že rozhodnutia vydané v konaní podľa druhej časti tohto zákona nie sú preskúmateľné súdom. Predmetné ustanovenie ešte podporne odkazuje na ustanovenie § 7 písm. h/ SSP. Kasačný súd ďalej uvádza nasledovné: Najvyšší súd sa stotožňuje s právnym názorom krajského súdu, a teda, že správa a žiadosť ako také nepodliehajú súdnemu prieskumu v správnom súdnictve, pretože sami o sebe nepredstavujú zásah do práva a právom chránených záujmov kontrolovaného subjektu. V tomto smere odvolací súd poukazuje na opakované vyjadrenia žalovaného 1/ a 2/ o predčasnom podaní žaloby v čase vypracovania a odoslania správy a žiadosti, pretože ku dňu podania žaloby neexistuje právoplatné správne rozhodnutie o vrátení finančných prostriedkov podľa § 27a ods. 5 zákona o pomoci a podpore. Povinnosť žalobcu vrátiť finančné prostriedky vznikne až na základe takého právoplatného rozhodnutia, ktoré už bude spôsobilé zasiahnuť do subjektívnych práv sťažovateľa, a až vtedy bude preskúmateľné v rámci správneho súdnictva.

6.16 Vychádzajúc z predmetných citovaných ustanovení má kasačný súd za to, že predmetnú správu a žiadosť je možné považovať za podkladové rozhodnutie, ktoré má predbežnú povahu vzhľadom na postup upravený v § 27a zákona o pomoci a podpore.

6.17 Kasačný súd zdôrazňuje, že v prípade, ak na základe podanej žiadosti žalobca nevráti poskytnuté finančné prostriedky, následne žalovaný 1/ v zmysle zákona začne správne konanie, výsledkom ktorého bude rozhodnutie o uložení povinnosti vrátiť finančné prostriedky, ktoré bude po vyčerpaní oprávneho prostriedku v zmysle zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) podliehať súdnemu prieskumu správnym súdom, a ktoré bude aj materiálne vykonateľné. Rovnako vo vzťahu k prípadnej povinnosti vrátiť jeden a pol násobok sumy uvedenej vo výzve, ktorú môže uložiť iba žalovaný 1/ vydaním rozhodnutia, a až toto rozhodnutie môže byť následne preskúvané, či nezasiahlo do práv sťažovateľky. Uvedený záver je podporený aj novšou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (napr. sp. zn. 1Sžf/87/2015 zo 14. februára 2017, sp. zn. 1Sžf/95/2015 zo 14. februára 2017, sp. zn.

4Sžf/56/2015 z 8. júna 2016).

6.18 Na základe všetkých vyššie citovaných zákonných ustanovení a právnych argumentov dospel kasačný súd k záveru, že napadnuté rozhodnutie nespadá do právomoci súdov, a teda nie je preskúmateľné súdom.

6.19 Žalobca sa v kasačnej sťažnosti domáhal priznania odkladného účinku kasačnej sťažnosti. Kasačný súd rozhodol, že kasačnej sťažnosti neprizná odkladný účinok vzhľadom k tomu, že správa ani žiadosť nie sú spôsobilé spôsobiť žalobcovi závažnú ujmu, nakoľko nemôžu zasiahnuť do práv a právom chránených záujmov tak, ako už vyššie konštatoval kasačný súd. Vo svetle uvedeného kasačný súd návrh na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti v zmysle ustanovenia § 447 ods. 2 SSP v spojení s ustanovením § 188 SSP zamietol.

6.20 Po preskúmaní podanej kasačnej sťažnosti kasačný súd konštatuje, že s právnymi námietkami žalobcu sa krajský súd v rozhodnutí riadne vysporiadal a neopomenul žiadnu spornú otázku, riešenie ktorej by zostalo na kasačnom súde, v dôsledku čoho krajský súd správne právne posúdil predmetnú vec a neporušil práva žalobcu na spravodlivý proces. Ďalšie námietky uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil najvyšší súd ako bezpredmetné a nespôsobilé spochybníť vecnú správnosť rozhodnutia. Z uvedeného dôvodu kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

7.

7.1 O náhrade trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že žalobcovi, ktorý v tomto konaní nemal úspech, ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 SSP a analogicky podľa § 167 ods. 1 SSP), a zároveň ich nepriznal ani žalovanému, lebo to nemožno spravodlivo požadovať (§ 467 ods. 1 SSP a analogicky podľa § 168 SSP).

7.2 Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky jednohlasne (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.